

Kishíró

TORDASI

1995. június

ÖNKORMÁNYZATI LAP

V. évfolyam 3. szám

Szeresd hát kicsit magadat is...

A lelki derű, az önfeléd boldogság kevés ember tulajdona, pedig mai világunkban a túlélés egyik feltétele.

Keveset beszélünk róla, pedig igaz, ahhoz, hogy másokat szeretni, elfogadni tudjunk, szeretni és elfogadni kell tudni önmagunkat úgy, ahogy megszülettünk. Elfogadni pisze orrunkat, vékonyszálú hajunkat, a testünk arányos és aránytalan voltát, vagyis valójában meg kell tanulunk örülni egyáltalán annak, hogy emberként élhetünk, bármennyire is nehéz életünk.

Sok a kellék az életünkben, hozzászoktunk a színjátékhoz, hogy mindig szerepet játszunk, s egyszerűen azt vesszük észre, elidegenedtünk, nemcsak másoktól, önmagunktól is. Sőt, ami még fájóbb, nem is tudjuk, kik vagyunk, s nem is sejtjük, mire vagyunk képesek.

Nehéz önmagunk lenni, és nehéz „más” lenni, mert könnyebb a nagy nyáj-

ba bevegyülni, bár csalóka ábránd ugyan, de azt hisszük, ez a biztonság. Pedig a biztonságot önmagunkban kell megelni, mert az élet nagy döntéseiben mindig egyedül vagyunk, bárkivel is élünk.

S ha meglettük magunkban a biztonságot, a lelki béke és derű soha nem hagy el. Az apróságok, az addig észre sem vett pici dolgok is határtalan örömet okozhatnak. S az élet tálcán kínálja a felfedezni valót, az apró csodákat, melyek élni segítenek.

És ne félj semmitől és senkitől, mert a rettegés megbénítja szívedet, lelkedet. Ne hagyj!

A napfényt, a madarak dalát, az érzéseidet, gondolataidat senki sem veheti el tőled.

És itt török meg a rossz és a gonosz ereje a szeretet felett. Szeresd hát kicsit magadat is, hogy képes legyél másokat, az egész világmindenséget szeretni.

A képviselő-testület jegyzőkönyvéből

A tordasi Képviselő-testület március 23-án és április 27-én ülésezett.

Ülésrendjén szerepelt: A rendőrkapitány beszámolója a rendőrség munkájáról. A kitüntető címeiről szóló önkormányzati rendelet megalkotása. A kábel TV kiépítésének lehetőségei.

A rendőrkapitány beszámolója a gárdonyi kapitányság területén végzett munkát elemezte. A beszámoló alapján megállapítható volt, hogy a végzett munka a körülményekhez képest elfogadható színvonalú, sőt egyes területek esetében példamutató. A tordasi bűnmegelőzés,

bűnüldözés mutatói valamivel jobbak a kapitánysági átlagnál. Ennek elsődleges oka a jól szervezett és jól működő polgárőrség. Ami gond az a rendőrség és a polgárőrség együttműködésében, elsősorban a rendőrség elérhetőségében mutatkozik. A martonvásári rendőrség létszám-gondja, technikai felszereltsége a jobb együttműködést nem teszi lehetővé. Ennek kiküszöböléséhez egy olyan technikai berendezésre volna szükség, amely az őrshöz tartozó önkormányzatoktól nagy áldozatvállalást követelne. Erre az

(Folytatás a 2. oldalon)

Reményik Sándor

Tempлом és iskola

*Ti nem akartok semmi rosszat,
Isten a tanutok reá,
De nincsen, aki köztetek
E szent harcot ne állaná.
Ehhez Isten mindannyioknak
Vitathatatlan jogot ad:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!*

*Ti megbecsültök minden rendet,
Melyen a béke alapul.
De ne halljátok soha többé
Isten igéjét magyarul?!*

*S gyereketek az iskolában
Ne hallja szülője szavát?!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!*

*E templom s iskola között
Futkostam én ig egykoron,
S hűttem a templom falán
Kigyulladt gyermek-homlokom.
Azóta hányszor éltem át ott
Lelkem zsenge tavasz-korát!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!*

*A koldusnak, a páriának,
A jöttmentnek is van joga
Istenéhez apái módján
És nyelvén fohászzkodnia.
Csak nektek ajánlgatják templomul
Az útszélét s az égbolt sátorát?
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!*

*Kicsi fehér templomotokba
Most minden erők tömörülnek.
Kicsi fehér templom-padokba
A holtak is mellétek ülnek.
A nagyapáink, nagyanyáink,
Szemükben biztatás vagy vád:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!*

(Folytatás az 1. oldalról)

áldozatra ez évben egyik önkormányzat sem tudott vállalkozni. A jóval több mint 1 millió forintos technika beszerzése a jobb létszámgazdálkodást és a járőröző rendőrök elérését segítené. A képviselő-testület reményét fejezte ki az iránt, hogy a jövőben, kellő összefogással ez a technikai probléma is megoldódhat és a közrend, közbiztonság helyzete tovább nem romlik.

A képviselő-testület már régóta fontolgatja, hogy a település társadalmi, gazdasági életében, tudományos, közoktatás, művészeti, egészségügyi, közművelődési és sport területén szerzett kimagasló érdemek elismerésére kitüntető címeket, díjakat alapít.

Erre az áprilisi ülésen került sor, amikor a testület rendeletben szabályozta a kitüntető címek, díjak adományozását.

A testület Tordas Község Díszpolgára kitüntető cím és Sajnovics-gyűrfű Díj alapításáról döntött.

Tordas Község Díszpolgára kitüntető cím adományozható annak a magyar, vagy külföldi állampolgárnak, aki valamely jelentős eredményt hoz munkájával, áldozatos tevékenységével, vagy egész életművével elismerést váltott ki. Ezzel a címmel tüntethető ki az is, aki különösen jelentős, maradandó ér-

téket teremtő munkájával és példamutató emberi magatartással járult hozzá Tordas község jó hírnevének öregbítéséhez, fejlődéséhez.

Sajnovics-gyűrfű Díj adományozható annak a közoktatásban, közművelődésben, egészségügyben és sportban dolgozóknak, aki példamutató, eredményes és sikeres tevékenységével, illetve egész életművével elismerést vívott ki.

A kitüntető cím és díj adományozására javaslatot tehetnek: a képviselő-testület tagjai, az oktatási, művelődési, egészségügyi intézmények vezetői, az iskolaszék, szülői munkaközösségek, a település egyéb intézményei, vállalatai.

A tordasi Kábel TV hálózat kiépítésének lehetőségei, a lakosság jó hozzáállásának köszönhetően, jól alakulnak. A 240 szerződést kötő tordasi háztulajdonos vállalta a kiépítési költségeket, amelyhez az önkormányzat a művelődési házban különálló helyiséget és energiát biztosít. A vállalkozóval kötött megállapodás alapján a lakosság költségén megépült hálózat tulajdonjoga az önkormányzatot illeti meg, működtetéséről a szervező vállalkozó felel.

A képviselő-testület egyéb döntéseiről a hírek, információk között adunk számot.

Csupor Zoltán Mihály érseki tanácsos rovata

Különös történelem A szemiták I.

Külsejükre nézve sötét arcúak voltak. Hajuk általában fekete volt. Csontos orruk és a szokottnál vastagabb volt ajkuk, tekintetük ijedt. Valójában azonban még ma sem tudták őket egyik fajhoz sem sorolni. Szemita faj ugyanis a tudósok szerint nincs. Amikor a magyarok őshazájába érkeztek keveredtek a kus fajta emberekkel.

Első vándorló csoportjaik Kr. e. a III. és II. évezredben érkeztek a magyar nyelvű népek keleti határához. Valahonnan Nagy-Ázsia belsejéből indultak el. Miután átlépték a magyar határfolyót, keveredve más népekkel, számuk megyarapodott. Vannak olyan nézetek, mely szerint a zsidóságot is ebből a néprétegből gyökereztetik. Ez utóbbiak azonban miután szétszéledtek a világban több népfajjal keveredtek.

Ezek a népcsoportok családonként szivárogtak be a környező területekre. Nem fegyverrel foglaltak maguknak területet, hanem nyájaiknak alkalmas részeket ütöttek fel sátraikat. A pusztaságokon csak gyér lakosság tartózkodott, akik a folyók és a tenger mellékén már földműveléssel is foglalkoztak. Ez az elterülő pusztai a Tigris és Eufratesz vidéke volt.

Az őslakos – magyar – népeknek már házaik voltak, kerteket műveltek és sok háziállatot tartottak. Verejtékes munkájuk eredményeként jólétben éltek. Volt központi kormányzatú egyházi szervezetük. A betelepedett népek kutúrátlanok voltak. Nem voltak házaik, hanem alkalmasszerűen ütöttek fel sátraikat. Apróbb állatokat tartottak: kecskéket és birkákat, melyek a gazon is megéltek. Ha egy-egy területet lelegettettek, tovább mentek. Minthogy kis csoportokban éltek központi intézményekre nem volt szükségük. Egy-egy törzsfő irányítása alatt éltek és vándoroltak.

Az csak természetes, hogy a kultúrált telepesek és a műveletlen vándorlók között hamarosan nézeteltérés keletkezett. Viszont az is igaz, hogy a műveltebb őstelepesek nagy hatással voltak a bevándoroltakra, hiszen ez utóbbiaknak még nevük sem volt. Érthető, hogy első elnevezéseiket az őslakoságtól kapták. Minthogy általában éjszaka vándorol-

tak, a holdvilág fényénél, azért őket BEJUWAK-nak, BEDUIN-oknak = BEJÖVŐ, BEGYÜVŐ-knek nevezték. UTAS-nak is nevezték őket. A vándorló népek vezetőjét MENO-nak mondták. Később ezek leszármazottjaiból alakultak ki királyi családjaik.

Amikor már létszámuk gyarapodott: „A sói” népeknek nevezték magukat. A „só” homokot jelentett. Így lettek: „A Sól-úr-i” vagyis ASSURI = asszírok, s országuk lett a Homoki fejedelem országa.

Asszíria bukása kb. Kr. e. 612-ben következett be. Ezután a Fekete tenger délkeleti partvidékére menekültek, majd onnan a Don mellé távoztak. A Don mellett is sivatagos, köves területen állapodtak meg. Később azonban innen, a szkíták ösztönzésére, akikkel összeházasodtak, jobb földre vonultak. Megtanulták a szkíták nyelvét és most már SÓ-URMATI néven: „SÁRMATI” = Szarmatáknak nevezték magukat. A vándorló népeknél gyakran előfordult, hogy megváltoztatták nemzetségük nevét.

Asszíriában nem tudtak írni-olvasni. Királyai közül csak egy ismerte a betűvetést és olvasását. Ő sem Asszíriában tanulta meg, hanem Babilonban, ahová apja küldte tanulni, mert eredetileg fiát papnak szánta. Ez a fiú annyira megkedvelte az ékírásos szövegeket, hogy amikor ő lett apja utóda, mint király elrendelte, hogy országában minden szöveget le kell másolni, és ezeket az eredeti szövegekkel együtt ninivei palotájában kell elraktározni.

A király azonban mégsem erre a tudásra volt büszke, hanem harcos mivoltjára. Egy ékírásos szöveg ezt így örökítette meg: „Én, Assurbani Bál, az Úristen barátja, pusztai (sarmati) király... megtanultam nyilazni, lovagolni és kocsit hajtani, meg a gyeplőt tartani.”

Az asszírek úgy vélték, hogy Isten földi képviselője a király, akit ugyanolyan hatalom illet a Földön, mint Istent az Égben. Vagyis idelent Ő az „Isten”, Ő az „Úr”. Neki köteles mindenkinek magát alávetni. Aki ezt nem teszi, a „bűnös” gonosz ördög, „lábadó”, és mint ilyet el kell pusztítani.

Hírek, információk, programok

– Beindult a tordasi kábel TV szerelése. Elkészült a stúdió helyiség, megkötésre kerültek a szerződések, amelynek száma 240 db.

Fel szeretnénk azonban hívni az érdekeltek figyelmét, hogy a szerződésben a munka befejezésének ideje: a szerződés aláírását követő 90 munkanap. Ez azt is jelenti, hogy a május elején kötött szerződésektől számítva legkésőbb szeptember első napjaiban kell a műsort biztosítani.

* * *

– A DDGÁZ évvégi és éveleji díjszámlázása kérdésében eljárva azt a választ kaptuk, hogy a törthónapos leolvasásról a díjbeszedő tehet, mivel utasítás ellenére szedte korábban a decemberi díjakat, és egyébként is minden fogyasztónál plusz fogyasztást írt fel.

A DDGÁZ magyarázatát kellően megérteni nem tudtuk, ezért újabb levélben kértük a törthónapos leolvasás miatt a jogszabály betartását.

* * *

– Egy 1994. december 27-én kelt IKM rendelet értelmében változott a közvilágítás díja, oly módon, hogy a díj nem tartalmazza a közvilágítási lámpatestek karbantartását, javítását, egyes alkatrészek (égők) cseréjét. Mindez ahhoz vezetett, hogy kellő állami támogatás nélkül, de az önkormányzatnak kellene ezt külön megfizetni az ÉDÁSZ Rt felé, mégpedig éves szinten, közel 200.000 Ft értékben.

Ismerve a tordasi elavult közvilágítási hálózatot, amely egyébként az ÉDÁSZ tulajdona, sok problémával kell számolnunk. Annak ellenére azonban, hogy az önkormányzat fizetné a költségeket a javítás gyorsasága, az ellenőrzés és karbantartás gyakorisága nem változna. Az önkormányzatok ezt a fajta szolgáltatást egyöntetűen elutasították, kérve az ÉDÁSZ-t a korábban kötött közvilágítási szerződés betartására.

A részvénytársaság ragaszkodva az IKM rendelethez megmagyarázza miért nem csinálja tovább a régi formában a karbantartást, és követeli a szükséges javítások után a számla kiegyenlítését az önkormányzattól. Önkormányzatunk, a többi önkormányzattal együtt, nem fizeti ki az ÉDÁSZ kötelezettségéből fakadó javítási költségeket. Ennek következménye, hogy az ÉDÁSZ nem javítja ki a meghibásodott közvilágítást. Ennek pedig szerves következménye, hogy egyre több lámpa fog sötétlen „világítani” a jövőben. Ez persze a végletekig nem mehet, ezért saját erőnkre hivatkozva, hagyatkozva meg kell találni a módját a szükséges javításoknak, vagy adott esetben pert kell indítani az ÉDÁSZ Rt. ellen az érvényben levő szerződés be nem tartása miatt.

Tulajdonképpen egyik sem a legjobb megoldás, de ha egy Rt. hatalmával, egyeduralgó szerepével visszaélhet, úgy a válaszlépésnek sem kell „úrinnak” lenni.

Művelődési ház hírei

– Művelődési házunk 1995. június közepétől, várhatóan július végéig felújítás és karbantartás miatt részlegesen működik.

A nagyteremben ablakcserére, festésre, mázolásra, a folyosón mozaikcserére, festésre, mázolásra, a vizesblokkban teljes átalakításra kerül sor. Ezen időtartam alatt a munkálatoktól függően lesznek mozielőadások, de más program nem várható. A részletekről a ház hirdetőtábláján értesülhetnek az érdeklődők.

A Vörösmarty Színház 1995/96-os évadjára bérletek igényelhetők. Az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően autóbusszal oldjuk meg az utazást. A nyolc előadás címe, szereposztása, a jegyek ára a ház hirdetőtábláján megtekinthető.

Várjuk érdeklődésüket. Részletes felvilágosítást a művelődési házban kaphatnak.

Bediné Németh Márta igazgató

* * *

– A Képviselő-testület 1995. április 1-től az óvodában fizetendő térítési díjakat megemelte. Ezen időponttól a gyermekek étkez-

tetése után fizetendő díj (tízórai, ebéd, uzsonna) 54 Ft + 6 Ft Áfa = 60 Ft.

* * *

– A Fejér Megyei Munkaügyi Tanács engedélyezte, hogy településünkön 1995. április 3-tól szeptember 30-ig 3 fő közhasznú munkást alkalmazhassunk. A három főből két fő a parkgondozó, karbantartó brigádban dolgozik, egy fő a sportpályán.

* * *

– Döntött a Képviselő-testület a Fejér Megyei Gyógyszertári Központ átalakulása tárgyában, kérve a Vagyonátadó Bizottságot, hogy a tordasi önkormányzatra eső vagyონrészt adja közös tulajdonba, illetőleg a tordasi Patika berendezése kerüljön Önkormányzati tulajdonba.

* * *

– Felújításra került a Köztársaság út „Kiskálóz”-i része, amely a termelőszövetkezet és a Gazdaszövetkezet telephelyéhez vezet. A szövetkezetekkel karöltve közös költségként került az útfelújítás elszámolásra. Az önkormányzat 350.000 Ft-ot, a Tordas-Gyúrói Szövetkezet 350.000 Ft-ot, a Gazdaszövetkezet 100.000 Ft-ot adott a felújításhoz.

* * *

– Az iskola nyári ügyeleti rendje:

június 30.	} 9 – 12 óráig
június 17.	
augusztus 1.	
augusztus 14.	

* * *

– Április hónapban befejeződött a sportpálya elején tervezett pihenőpark és játszótér fásítása, parkosítása. Ugyanebben az időszakban több mint 50 db fát ültettünk el temetőben és füvesítettünk, ahol azt a terület megkívánta.

Ezen területek, kellő gondozással a falu egy-egy színfoltjává váltak. Kérjük lakosságunkat óvják, vigyázzák, gondozzák!

* * *

– A közoktatási rendszer átszervezésére irányuló terveket, annak társadalmi vitájában az iskola, az iskolaszék és az önkormányzat is megtárgyalta, véleményezte. A véleményeket az iskolaszék összegyűjtötte és megküldte a Művelődési és Közoktatási Minisztériumnak, érdekvédelmi szervezeteknek.

A minisztérium helyettes államtitkára Dr. Báthory Zoltán az alábbi választ küldte:

„Köszönettel vettük a közoktatási rendszerünk elért eredményeinek védelmében készített problémagyűjteményt és a benne foglaltakkal egyetértők aláírását. Kérdésként, illetve kinyilatkoztatásként megfogalmazott javaslataikat – különös tekintettel az iskolaszervezet jövőjére vonatkozóan – súlyuknak megfelelő alapos-sággal mérleljük és a lehetőség keretei között hasznosítjuk is.

„Köszönjük segítő, figyelemfelhívó jelzéseiket!”

A szociális otthon és a „Jövőt nekik is” Alapítvány a hagyományokhoz híven az idén is megrendezte jótekonysági bálját, a tordasi művelődési házban. Jó hangulatú, kellemes estét tölthettek el a jelenlévők, kulturált körülmények között. A jó hangulatot csak fokozta az éjfélkor megtartott tombolahúzás, melyen a rendezvényármogatók által felajánlott tárgyakat sorsoltuk ki.

Támogatóink voltak:
Györgyi ABC, Mészáros Gizáné, Feldhofer József, Kiss Károly, Bubálik László, Harrer Lajos, Polgárórség, Czagler Károly, valamint az intézet dolgozói.

Segítségüket ezúton is szeretnénk megköszönni, továbbra is várjuk mindazok segítségét, akik céljainkkal egyetértének és módjukban áll támogatni lakóinkat.

Köszönettel
az alapítvány kuratóriuma
és az intézet dolgozói

Iskolai hírek

Kirándulás a Safari parkba

Már nagyon vártuk ezt a napot. Június 3-án indult az autóbusz, és két óra múlva már Ausztriában voltunk. A határ után egy áruházban vásároltunk, majd tovább utaztunk. 11 órakor érkeztünk meg a Safari parkba. Magdi néni megvette a jegyeket. Két órát töltöttünk ott. Mi az autóbuszban ültünk, az állatok pedig szabadon voltak. Több helyen megálltunk és a nyitott ajtón, ablakon keresztül etettük az állatokat. A tigriseknél és az oroszlánoknál be kellett csukni a busz ajtaját. Sokféle állatot láttunk: lámát, majmot, elefántot, zsiráfot, zebrát, tevét, bölényeket, pávát és kecskéket. Legügyesebben az elefánt fogadta el a cukorkát. Leginkább a majmok tetszettek, ahogy a busz tetején ugáltak. Ezek után gyalog mentünk a Kaland parkba. Megnéztük mind a hét műsort. Volt vízi cirkusz, fóká-show, papagáj revű, kigyó parádé, puma tréning, vidám törpe kecske mutatvány stb. A műsor után még lehetett nézelődni a parkban és játszani a játszótéren. 5 órakor indultunk haza és este 9 órára már Tordason voltunk.

Otthon mindent elmeséltem a szüleimnek. Ha lehetne, újra elmennek a Safari parkba.

Rácz Mariann
3.o. tanuló

Diákönkormányzati hírek

Ismét eltelt egy tanév. Ahogy ilyenkor a tanulók teljesítményét osztályozni szoktuk, tekintsünk most vissza mi is az 1994/95-ös tanév diákönkormányzati munkájára.

Szeptemberben minden osztályban 3-3 tanulót választottunk diákönkormányzati tagnak.

Októberben kirándulni volt az alsó tagozat Budakeszin a vadasparkban.

Novemberben a Fővárosi Nagycirkuszba látogattunk el megnézni a „Szia, szia Szausz” című előadást.

Decemberben az iskola aulájában fenyőfát állítottunk és feldíszítettük mindenki karácsonyfáját. A téli szünet előtti utolsó napon rövid műsor keretében minden osztály talált magának ajándékot a fa alatt.

Januárban a Harlekin Gyermekszínpadon a „Légy jó mindhalálig” című előadást láttuk.

Februárban Farsangi bált rendeztünk a Művelődési Házban, ahol vendégeink voltak a ráckeresztúri iskola tanulói.

Áprilisban hulladékgyűjtést szerveztünk. 14 q papírt és több mint 70 q vasat sikerült összegyűjteni.

Június elején pedig Ausztriában a Safari parkban kirándultunk.

Azt hiszem – így visszatérvén is – igazán mozgalmas, érdekes és sikeres évet zárhattunk most le!

Itt szeretném megköszönni azt a sok segítséget, támogatást és anyagi áldozatot, amit a szülőktől és a falu lakóitól kaptunk. Különösen a farsangi bál és a hulladékgyűjtés alkalmával.

Bízom benne, hogy az elkövetkező tanévben is sok-sok programot tudunk szervezni közösen a tanulók részére.

Kalamár Ferencné
D.Ö.K. vezető

Győztesek

Lebonyolódtak a tanév végi versenyek, amelyeknek eredményei a következők:

Felső tagozatos matematika verseny: I. Kardos Andrea 7. osztály; II. Rákosi Anikó 7. osztály; III. Csizmarik Norbert, Kalamár Kinga, Szász Katalin 7. osztályos tanulók.

A felső tagozatos szavaló versenyen különleges eredmény született. Hat első helyezést ért el, ez annak köszönhető, hogy szerencsére sok tehetséges tanítványunk van.

7-8. osztály I. helyezést ért el: Pató Krisztina, Tomai Ildikó, Szász Katalin, Kalamár Kinga, Kovács Katalin, Kardos Andrea; II. helyezést: Csizmarik Norbert; III. helyezést: Vámos András.

5-6. osztály I. Timár Örsi; II. Kitzinger István; III. Nagy Krisztina
A Váiban megrendezett területi Vajda János szavalóversenyen Kun Balázs 4. osztályos tanuló II. helyezést ért el.

Gratulálunk, és további sikert kívánunk.

Kitüntetettjeink SAJNOVICS-GYŰRŰ DÍJ

Ezen díj a közoktatásban, közművelődésben, egészségügyben és a sport területén végzett eredményes, példamutató és sikeres tevékenység illetve teljes életmű elismerésére alapított Tordason az 1995. esztendőben.

A képviselő-testület döntése alapján elsőként két volt nyugdíjas pedagógusunk; **Varga Károlyné** címzetes igazgató és **Varga Ilona** nyugdíjas tanár kapta meg e díjat.

A díj átadására az iskola tanévzáró ünnepélyén került sor. A két arany pecsétgyűrűt és az oklevelet Kunsági László alpolgármester adta át. Nagy szeretettel gratulálunk a kitüntetetteknek.

Óvodai hírek Naptárunkból

Május 6-án megtartottuk anyáknapi ünnepélyünket, melyen a gyermekekkel közösen készített apró ajándékkal és virággal köszöntöttük az édesanyákat és nagymamákat.

Ezúton köszönjük meg „Kertész Marcsinak” a sok gyönyörű virágot, amit erre az alkalomra ajándékozott az óvodának.

– Megtörtént az óvodai és iskolai beiratkozás. Nagycsoportosaink teljes létszámban mennek iskolába szeptemberben. (19 gyermek) Az óvodába igen sok a jelentkező, a felvételi bizottság ülése után a szülők levélben kapnak értesítést.

– Gyermeknapunkat az óvoda udvarban tartottuk. Játékos vetélkedőket rendeztünk. A rollerverseny, a különböző sorversenyek, a focimeccs, – amelyben az óvónénik is részt vettek – között a fénypont a sütőzés, a fagyalmazás volt a martonvásári fagyizóban. Köszönjük a Szociális Otthonnak a fuvart.

– Az évzárót június 9-én tartottuk, melyen búcsút vettünk nagycsoportosainktól, s ízelítőt adtunk a vendégeknek az év közben tanult versekből, mesékből, dalokból.

Az óvoda augusztus 1-jétől augusztus 31-ig tart zárva.

Ígretünkhöz híven íme egy részlet Milichovszkiné Szalai Ilona erkölcsről írott szakdolgozatából.

Minden kedves olvasónak, lakótársunknak jó egészséget, kellemes nyarat kívánunk.

Az óvoda dolgozó

Tudja Ön?

– A külterületi földek bérleti díjával kapcsolatosan változott a személyi jövedelemadóról szóló törvény.

A külterületi termőföldért a kifizetőtől kapott, 50 ezer forintot meg nem haladó összeg után lehet 20%-os forrásadó alkalmazásával az adót megfizetni.

Ha tehát a bérleti díj összege nem haladja meg az 50 ezer forintot, a bérbeadó magánszemély írásban nyilatkozhat arról a tényről, és a kifizetőtől kérheti, hogy a 20%-os forrásadót vonjon le a kifizetett összegből. Ezzel a módszerrel elkerülhető, hogy a bérbeadó kizárólag e jövedelme miatt adóbevallást készítsen.

Amennyiben az adóévben a bérleti díj összege meghaladja az évi 50 ezer forintot, akkor a teljes összegében összevonás (egyéb jövedelemmel) alá eső jövedelemnek számít.

* * *

– 1995. február 1-jén életbe lépett Kormányrendelet értelmében a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összege: 12.200 Ft. Ez az összeg természetesen a teljes munkaidőben foglalkoztatottakra vonatkozik. Órabér alkalmazása esetén a minimálbér 71 Ft.

Az erkölcsről

„Erkölc, (gör. éihosz, lat. mores) általában azoknak az elveknek, fogalmaknak, szabályoknak az összessége, amelyek alapján a közvélemény az emberek és közösségek cselekedeteit és magatartásait jónak vagy rossznak, helyesnek vagy helytelennek minősíti.”

Pedagógiai Lexikon

Az erkölcs alapvető társadalmi szükséglet.

...Az erkölcs és az erkölcsi normák elsősorban azt mutatják, aminek lennie kell, amit meg kell tenni, azonban az erkölcsi szabályok tiltó formában is megfogalmazhatók.

Az erkölcsi szabályok segítik eligazodni az embert az adott társadalmon belül, értékmérőt adnak, és ezáltal lemérheti bárki cselekedeteit, viselkedése erkölcsi tartalmát.

Az ember számára csak akkor tudnak biztos pontot nyújtani az élet útvesztőiben, ha ezek a szabályok egymással összefüggnek.

Alapvető erkölcsi törvény, hogy törekedjünk a jóra és kerüljük a rosszat, ne ártsunk sem magunknak, sem környezetünknek. Az erkölcsi normák elfogadásában nagy szerepe van az értelemnek és érzelemnek. A normák betartásában pedig az akaratnak van fontos szerepe.

Mostani társadalmunkban alapvető norma pl. az egymás iránti tisztelet, hűség, hazaszeretet, hagyományok tisztelete, felelősség, lelkiismeretesség, önmegvalósító munkavégzés.

Alapvető erkölcsi kategóriák a jó és a rossz, az erény és a bűn. Ezekből fakadnak a további erkölcsi kategóriák. Erkölcsileg jó az, ami elősegíti az egyén fejlődését, tökéletesedését testi, szellemi téren és hasznára van a többi embernek is.

A jó megvalósításához szükség van akaratra, hogy az útunkba kerülő rosszal megbirkózzunk. A rossz ellentéte a jónal és megmutatja, hogy mit ne tegyünk.

Az erény készség a jóra, pozitív hajlam, lelki beállítódás. Legfontosabb erény a szeretet, valamint a tökéletesség, igazságosság, mértékletesség, lelkielő stb.

A bűn erkölcsi rossz. Minden erkölcsi jónak megvan a maga ellentétes negatív párja a bűnök területén.

„Az erkölcsi tudat, erkölcsi intellektus (lat. intellectus 'értelem'): az erkölcsi normaismeret és belátás, a morális gondolkodás és erkölcsi érzelmek egysége. Mint társadalmi

tudatforma általánosított formában tartalmazza az adott közösség érdekeit kifejező erkölcsi törvényeket. Sajátossága, hogy a múltból ered, de a jövőre vonatkozik.”

Pedagógiai Lexikon

Az erkölcsi tudatnak nagy szerepe van erkölcsi ítéleteink alakításában, viselkedésünk másokkal kapcsolataink alakításában. Erkölcsi tudatunk csakis a rendszeres erkölcsi gyakorlatban és az erkölcsi szokás kialakítása által fejlődhet.

Az erkölcsi nevelés által fejleszthető erkölcsi viselkedésünk, magatartásunk, melynek alapvető feltétele az erkölcsi érzelmek kialakítása.

Akkor lesz eredményes a nevelő munkánk, ha a tanult, érzelmileg elfogadott norma belsővé válik és átlép a szokás, hagyomány szintjére.

Kisgyermekkorban a család után az óvodai közösség és nevelés az, amely meghatározóan hat a gyermekre. Csak a család és az óvoda szoros kapcsolata biztosíthatja a gyermek harmonikus fejlődését. Együtt kell nevelniük a gyermeket és nem egymás ellen.

Kötelességünk, hogy jó példával járjunk a gyermek előtt nemcsak viselkedéssel, hanem tettekkel is, hogy a rólunk alkotott kép a jó felé mutasson. Őszinte szereteten alapuló kapcsolatot kell kialakítanunk a gyermekkel. Az érzelmeiken keresztül tudunk a legjobban hatni rájuk.

Nevelésük során meg kell tanítani őket az erkölcsi jóra. Meg kell tanítani őket:

- * az igazmondásra,
- * az egymás iránti tapintatra,
- * együttérzésre,
- * türelemre,
- * segítőkészségre,
- * kitartásra,
- * a szülők iránti tiszteletre.

Mindez akkor valósítható meg, ha türelemmel, szeretettel vezetjük, irányítjuk őket, a szülőkkel karöltve, jó példát mutatva.

Erre hívja fel figyelmünket Sík Sándor is egyik versében:

„... tedd a jót!

Tégy minden jót, amit megtehetsz.”

Milichovszkiné Szalai Ilona

Érdekességek

A Postáról

Gyűjtötte:

Csupor Zoltán Mihály

Jó tudni:

– hogy voltak bélyegek, melyek háborút robbantottak ki. Bolívia és Paraguay igényt tartott a Gran-chaco vadonra. Bolívia olyan bélyeget adott ki, mely azt a vadont saját területének vallotta. Erre Paraguay is hasonló térképet jelentetett meg bélyegükön, melyen ez a felírás szerepelt: „Volt, van és lesz!”

– hogy olyan bélyegek is voltak, melyek felkelést keltek. 1884-ben a japánok közreműködtek az enyvezett postabélyegek koreai bevezetésében. Ez annyira feldühítette a koreaiakat, hogy felkelés tört ki. Erre a japán csapatok bevonultak Koreába, hogy rendet csináljanak. 1945-ig ott is maradtak!

– hogy 1923. május-júniusában Kínában „Bandita Posta” működött, ugyanis a banditák 120 embert tartottak túszként fogságukban. Az amerikai Vöröskereszt megszervezte, hogy a túszoknak levelet és csomagokat juttassanak el. Ebben a banditák is közreműködtek.

– hogy két alkalommal gyilkoltak bélyegekért. Mindkét esetben a bélyeggyűjtőt meggyilkolták, hogy megszerezzék maguknak az értékes bélyegeket.

– hogy jótékony célra is bocsájtottak ki bélyegeket, pld. Magyarországon 1914., 1940., 1965-ben árvízi segélyre.

Amit a C-vitaminról tudni érdemes

Étrendünk számos olyan anyagot tartalmaz, amelynek jelenlétéről talán sohasem szerezhettünk volna tudomást,

(Folytatás a 6. oldalon)

(Folytatás az 5. oldalról)

ha bizonyos esetekben fellépő hiányuk nem hívta fel rájuk a figyelmüket. Ilyenek a vitaminok is.

A XV. században kezdődött a nagy felfedezések kora. Nem voltak ritkák a többhetes hajútak, amelyek során a legénység nem látott szárazföldet és friss zöldséget. Rejtélyes betegség kezdte tizedelni soraikat.

Legyengültek, ínyük vérzett, fogaik meglazultak, majd kihullottak, végül pedig meghaltak. Vasco da Gama 1498-as hódítóútján például 160 fős legénységből 100 áldozatul esett a betegségnek, amelyet skorbutnak neveztek el.

Több mint száz évvel később egy angol orvos, James Lind rájött, hogy a skorbut elkerülhető, ha a tengerészek citrusfélét, vagy savanyúkáposztát esznek. 1760-ban egyetlen tengerészeti kórházban 1754 skorbutos esetet kezeltek. 1795-ben a királyi flottánál bevezették, hogy minden tengerész napi fejadagot kapjon citromléből és 1806-ban ugyanannak a kórháznak már csak egyetlen skorbutos betege volt. A citromlében tehát volt valami, ami megakadályozta a betegség kialakulását.

Háborús naplóból 7.

Állásharcban is nagyon lényeges, hogy az ellenségről, erejéről, beosztásáról hírt kapjunk. Ez bizony itt elég nagy nehézségekbe ütközött. Nem tudtuk, hogy milyen erővel, milyen tüzérvél rendelkezik, egyáltalán kik állnak velünk szemben? A nehézséget főleg az okozta, hogy a két felet a meglehetősen széles Don is elválasztotta. Mivel azonban hírt mindenképpen szerezni kellett, valahol a felsőbb parancsnokságon eldöntötték, hogy a mi zászlóaljunk területéről nagyszabású vállalkozásokat is végezni kell a Don túlsó partján levő ellenséges területre.

Egy-egy ilyen vállalkozás persze nem csak a hírszerzést szolgálta, hanem az ellenség nyugtalanítását is célozta. No, meg a magasabb pk-ságok részére is meghozta a nagyon áhított német Vaskeresztet. Meg a „Jegjobb védelem a támadás” elve is érvényesülhet. Utóbbira a mi (hátsó tartalékkal alig rendelkező) cérna vonalunknál bizony szükség lett volna. Hírelt, hogy velünk szemben orosz női zászlóaljok is állnak. Lehet, hogy csak kitalálta valaki.

A szovjeteknek is ez lehetett a véleménye, mivel be-be törögettek éjjelenként a mi állásainkba, több kevesebb sikerrel.

Egyik alkalommal annyira sikerült bejutniuk, hogy a zászlóalj parancsnokság harcálláspontját is megközelítették. Nem jöttek nagy erővel, így el lehetett hárítani. Mivel tartalékunk – hátul – nem volt, minden mozgatható erőt, (szakácsokat, lovászokat) is be kellett vetni. Ősz végén azonban nagy erőkké támadtak – a tőlünk délre szomszédos olasz frontszakaszon – nem sikerült visszavetni a támadást, tért nyertek, és jó pár kilométerre benn is maradtak. Az olaszok hátrább új védővonalakat foglaltak el. Ezzel a szovjet vonal egy része átkerült a Don innenső oldalára. Ugyancsak áttörték a magyar vonalat tőlünk északra Uryv-nál. Ott is hídfőállást létesítettek az innenső oldalon. Ez az 1943. januári nagy áttörésük kiinduló bázisa.

Repülő tevékenység a zászlóaljunk területén csak alig fordult elő. Akkor is éjjel, apró kis propelleres gépekkel. Kis bombákat dobtak le – alig valami eredménnyel.

Az éjjeli repülő támadások idején mindig kidobtak pár ún. sztalin gyertyát, ami nappali fényességgel világított be nagy területet. Találtunk területünkön egy ilyen ép világítótestet. Mintegy méternyi hosszúságú vastag karton hengerből állt, egyik végén jókora ejtőernyővel. A hengerben a világító anyag. Kíváncsiságból begyűjtöttük. A ledobó pilótának valószínűleg nem sikerült a begyűjtés, a sztalin gyertya épségben ért földet. Vakitó fényt árasztott, és nagyon fehér füstöt lövellt. Próbáltuk földdel eloltani, vízbe dobni. Egyik sem oltotta el. Végigégett.

Nyár vége felé zászlóalj parancsnokunk Érsek Albert alezredes „szanatórium”-ba vonult, pihenőbe. Ekkor tudtuk meg azt, hogy a hadseregnek ilyen intézménye is van. Persze, sok katonára ráfért volna egy kis pihenő, sőt még a szanatóriumi ápolás is az idegfeszítő állandó figyelés, készenlét, életveszély után. Nemhogy szanatórium, de még pihenőnapjaink sem voltak. A szolgálat éjjel-nappal volt a kiérkezéstől a visszavonulásig.

Némi szabadságolásnak ugyan hírt vettük, de ez a hadseregnek igen kis százalékát érintette. E tekintetben az utászok szóba sem jöhettek, mert a műszaki munkák tulajdonképpen soha sem voltak befejezve, azokat folyamatosan készíteni, ill. megújítani kellett. A hátrább levő hadseregrészek inkább nélkülözhetőek voltak.

Csak 1906-ban bizonyította be Hopkins, hogy a szénhidrátok, zsírok és fehérjék mellett „járolékos tápanyagok” is szükségesek a szervezet normális működéséhez. 1907-ben sikerült skorbutot kiváltani tengerimalacokban úgy, hogy táplálékukból megvonták a friss növényi anyagokat.

Egyre közelebb jutottak tehát a megoldáshoz, de csak 1928-ban Szent-Györgyi Albertnek sikerült mellékvesekéregből, majd később paprikából elkülöníteni az aszkorbinsavat, amit 1932-ben egyértelműen a C-vitaminnal azonosítottak. Ezért kapta 1937-ben az orvosi-életteni Nobel-díjat.

A C-vitamin pontos hatásmechanizmusa még ma sem ismert.

A skorbut kivédéséhez már napi 15 milligramm C-vitamin is elegendő, normális adagja 60 mg körül van. Terhes anyáknak 80 mg, szoptató anyáknak, dohányosoknak 100 mg ajánlott naponta.

Hő hatására a C-vitamin elbomolhat, ezért elkészített ételeinkben kevesebb a C-vitamin, mint a nyers alapanyagban.

A hivatásos tisztek közül többen hazakerültek – leváltották őket – miután megfelelő „haditapasztalatokra” tettek szert, hogy ismereteiket a hátszágban értékesíteni tudják. A haditapasztalatokhoz megfelelő medália is járt az ellenség előtti hősiesség magatartásukért. A hivatásosoknak mindenképpen előrejutást jelentett. Hogy milyen versenyfutás és áhítozás folyt egy-egy német Vaskeresztért – az kimondhatatlan. A magyar kitüntetések nem voltak megközelítőleg sem olyan becsben.

Egyébként az volt az elv a hadseregben, hogy a hivatásos tisztek és altisztek – a hivatásos állomány – nagyon drága holmi. Ellenben a tartalékos katonát csak be kell hívni... és van. Mindez igaz is. Éltek vele.

Egyébként a magasabrangú tisztek, törzstisztek mind élemedett korúak voltak, úgy Érsek Albert és utódja Bankó Dániel alezredes. Mindketten már az I. világháborúban is szolgáltak. Ott azért sok tapasztalatot szereztek. Érsek Albert összegyűjtette a községben található vastag kabátokat, takarókat, összegyűjtötték a fellelhető szamovárokat. Első világháborús tapasztalata szerint a téli ruházat mindig nyáron, a nyári viszont mindig télre érkezett meg a frontra. A katonák nem tudtak védekezni az időjárás viszontagságai ellen. És előtűnk a hideg orosz tél.

Fasznet égettett, mondván, hogy a szamovárban égő faszén nem árukszik füsttel a lövészárokból didergő katonáról, aki így szívesebben látja el feladatát. Ugyancsak gyűjtetett szénát, takarmányt a lovaknak, télre. Mindezekben nagyon előrelátó volt, hiszen a lőszer, élelem utánpótlás sem volt teljesen zavartalan nyáron sem.

Visszavonulásakor Kievből, a hadsereg nagyraktárában 150.000 meleg filccsizmát égettek fel a mieink, nehogy az ellenség kezébe kerüljön. Mivel 56 fős szakaszom részére csak 7 párat kaptunk 1942 végéig, ugyanígy a zászlóalj többi része is, valóban nyár lett volna, hogy az elnyúlt bakancsok, utászcsizmák meleg lábbelire cserélődjének fel. A posztóruhák annyira elkoptak, hogy nyáriakká váltak.

Élelmezésünk mennyiségileg elég lett volna, inkább a minőséggel volt probléma. Valaki kitalálta a szárított kelkáposztát és krumplit. Ezeket főzték a leggyakrabban. A kelkáposzta undorító szagot árasztott és leveleiben a megszáradt erek hosszas főzés után sem duzzadtak fel. Evés közben olyan érzésünk támadt, mintha apró drótszalakat keverték volna közé. A szárított krumpli karikára vágva, szörzsákokban minősíthetetlenül poros, piszkos, elfogyasztása gyomorégést okozott.

Viszont reggelire szalonna és feketekávé. Öreg marhahússal eléggé el voltunk látva. Babgulyásnak jó volt. Időnként német élelmiszert is kaptunk, ami könnyebb és változatosabb volt. Sőt! Egyszer valódi pörkölt szemeskávét is vételezték a gazdasági hivataltól. A szakács délig főzte a mintegy 2 kilónyi szemeskávét és panaszkodott, hogy nem akar megpuhulni.

Nagy kincs volt a valódi kávé! Megmosattam, megszártították, majd szekerce fokával megtörögtették a lépcsőn. Egész jó „fekete” lett belőle – némi gulyás ízesítéssel.

Honvéd cigarettával eléggé el voltunk látva. Kegyetlen erős és bűdös volt, de egészségesítette a szakasz illatát.

Ne dobjuk el a cseresznye szarát!

Mielőtt leírnám, miért ne dobjuk el a cseresznye szarát, elmesélem röviden, mit köszönhetek ennek a látszólag értéktelen apróságnak:

Amikor az Országos Kardiológiai Intézetben megállapították, hogy nem tudják megoperálni a szívemet, mert már az előzetes vizsgálatokba is belehalnék, a professzor az orvosomnak, dr. Horváth Erzsébetnek ilyen kilátással kecsegtetett:

– Sajnálom, hogy nem tudjuk megműteni, mert műtét után talán még öt évig élhelhetett volna.

Az orvosom dühödten csapta le a telefont:

– Majd megmutatom, hogy műtét nélkül tovább is életben tartalak!

Ez 1973-ban volt. Tíz évig minden nap, ha szükséges volt, naponta többször is vénába adott injekcióval tartott életben. Akkor már az sem használt. Meghalni még nem akartam, mert szerettem volna befejezni életviteli tanácsadó enciklopédiámat, amelyen hét éves koromtól dolgoztam. Végző kétségbeesésemben eszembe jutott, hogy egyszer egy miniszter és a Találmányi Hivatal elnöke is kért, hogy segítsek egy szívgyógyszer törzskönyvezésében, amit hiába próbáltak ki sok betegnek teljes sikerrel, az Egészségügyi Tudományos Tanács nem engedélyezte. Megérdeklődtem az okát, és azt a választ kaptam, hogy a törzskönyvezés feltétele, hogy minden gyártott adagnak ellenőrizzék a hatóanyagtartalmát. A Novicardinnak elnevezett szer azonban cseresznyeszárból készül, és a hatóanyag sok, a kémia akkori állása szerint még nem elemezhető, tehát nem is mérhető vegyületből tevődik össze. E kifogás ellen nem volt mit mondani, mert valóban nem hozható forgalomba olyan gyógyszer, amelyben nem biztos, hogy benne van a hatóanyag.

Közben bő tíz év telt el, felhívtam az OTH akkori elnökét, aki megadta a feltaláló, Králik Lajos telefonját, és közölte, hogy a kísérletek tovább folynak.

Sikerült a feltalálóval beszélnem, aki azt mondta, hogy ha az orvosom írásban vállalja a kísérletet, ad Novicardint. Két óra múlva mindkettőn nálam voltak, az orvos az ágyban elém tette az írógépet. A feltaláló a lepecsételt papírt átvéve közölte:

– A jövő héten megyek az ALKALOIDA Vegyészeti Gyárba, és hozok draszt.

Az orvossal egymásra néztünk: Hol leszek én már akkor! A feltaláló még végignézte az injekció beadását, amely már önmagában is nagy orvosi teljesítmény volt, mert a szívem alig vert, vérnyomás szinte semmi, a petyhüdt erek kitértek a tű elől, és csak a kézfejem vékony erecskéjébe sikerült nagy nehezen a legvékonyabb tűvel benyomnia.

Délután csengettek. Nagy nehezen kivonszoltam magam. A feltaláló lépett be, és adott a kezembe egy kis zacskót:

– Elhoztam a vészartalékot, mert láttam, amint összenéztek az orvosnővel. Addig elég lesz, amíg az ALKALOIDÁBÓL hozok. Csak arra kérem, hogy holnap március 15-e lesz, annak tiszteletére csak holnap kezdje szedni.

Az orvosnőt mindjárt értesítettem, aki este ismét jönni akart injekciót adni, mert akkorra már csak öt-hat óráig hatott. Nagyon kíváncsi volt a gyógyszer hatására, és bízott, hogy vegyem be, hátha valóban nem kell többé mindkettőnkét kínozni a szűrkálással. Lenyeltem két Novicardint draszt. A feltaláló azt mondta, 20-40 perc között kell éreznem a hatását. Néztem az órát. 20 perc múlva valóban kezdett enyhülni a szívemet csavaró görcsös fájdalom, majd 45. percben teljesen elmúlt, sőt legnagyobb meglepetésemre az a tompa fájás is megszűnt, amely akkor már 11 éve állandóan tartott. Amikor ezt megál-

lapítottam, csengett a telefon, beleszóltam, és az orvosnő felkiáltott:

– Jé, van hangod! Jobban vagy?! Használ! Ne menjek!

– Egyáltalán nem fáj a szívem!

Reggel kíváncsian rohant:

– Dobog a szíved! Majdnem normálisan!

Azóta a Novicardin tart életben. Immár 12 éve. Közben a feltaláló meghalt mielőtt törzskönyvezték volna. A kísérletek azonban csak ímmel-ámmal folytatódtak. Kértem Lajos bácsit, amikor már látszott, hogy csak pislákol benne az életerő, hogy készítsen végrendeletet, és abban engem hatalmazzon fel a találmány menedzselésével, de addig halogatta, amíg váratlan hirtelenséggel elhunyt.

Jogom nem volt foglalkozni a témával, csak annyit értem el, hogy nem hagyták abba teljesen, és engem elláttak a drasztával – amíg volt. 1994. októberében elfogyott, és két nap múlva ismét szívroham, ismét vénás injekciók, ágyba szegezés. Az injekciók azonban alig használtak, fél évig nem tudtam elhagyni az ágyat, a lakásból sem tudtam kilépni.

Előzően az ALKALOIDÁ-ban dr. Répási János kandidátusi értekezésében kidolgozta a hatóanyag mérésének módszerét. Erről a felesége értesített, sőt április végén egy pakolás közben találtak 100 darab Novicardin draszt is.

Azonnal elküldte, és egy hét múlva fel tudtam kelni, tíz nap múlva pedig kocsiba ülve végre Tordason lehettem. Ez a tény most már véglegesen meggyőzte az ALKALOIDA vezetőit arról, hogy a Novicardint gyártaniuk kell, mert már csak ez a feltétele annak, hogy törzskönyvezzék, és minden szívbeteg megvehesse a gyógyszertárakban.

Ehhez azonban cseresznyeszár kell. Sok cseresznyeszár kell. Ehhez kérem a falu lakóit, hogy ne dobják el a cseresznye szarát, hanem minden darabot vegyenek le a fáról, szárítsák meg, és papírzacskóba téve adják át a boltokban, amikor vásárolni mennek.

Minden boltos vállalta, hogy átveszi, átadja nekem, én pedig eljuttatom a gyárba. Nagyon nyomatékosan kérek azonban mindenkit, aki hajlandó a gyűjtésben részt venni, hogy nagyon vigyázzanak, meggyász ne kerüljön bele, mert abban nincs hatóanyag, és rontja a cseresznyeszár hatását!

Ígérem, hogyha a törzskönyvezés megtörténik, megszervezem, hogy elsőként a martoni gyógyszertár és az itteni fiókja kapjon Novicardint, hogy az orvosunk felírhassa, és a falu szívbetegjei hozzájuthassanak.

Addig is a szívbetegnek készíthetnek maguknak belőle teát a következő módon: a kis darabokra összevágott cseresznyeszarát nyersen vagy megszáritva órléjké finomra kávédarálóban – nyersen inkább vízzel turmixban – és egy púpozott teáskanálhoz másfél deci vizet adva hűtőben áztassák 10-12 óráig.

Utána csakis műanyagkanállal kevergetve főzzék addig, amíg már nem jön a tetejére a szár, majd fél deci hideg vizet belelocsantva hagyják leülepedni. Langyosan kell inni. Kellemes, enyhén fahéjhoz hasonló íze van, de leszűrés után mézzel lehet ízesíteni. A méz is jót tesz a szívnek. Mindenki kikapcsolhatja, hány ilyen adag elegendő neki. Rossz hatása nincs, bármennyit lehet belőle inni.

Kérem, gyűjtsék a cseresznye szarát! Segítségüket sok szívbeteg nevében előre is megköszöni:

Polgárőrhírek

Április 27-én, megtartottuk féléves közgyűlésünket, melyen szép számmal vettek részt a tagok és a polgárőrség támogatói. Turda Sándor elnök beszámolt az elmúlt időszak eseményeiről, Szénási Zoltán a szervezet pénzügyi helyzetét vázolta.

Andorfy Ottó a CB rádió készülékkel, és a használatával kapcsolatos tudnivalókat mondta el.

Meghívottként a Polgárőrség Országos Szövetségének egy vezetője részletesen ismertette a székesfehérvári szervezet működését. Beszédében elismeréssel nyilatkozott a tordasiak munkájáról, és szorgalmazta a POSZ-ba való belépésünket.

Cifka János ismertette a vezetőség azon álláspontját, hogy nem kívánunk a POSZ-nak tagdíjat fizetni azért, mert pihenőidőnket áldozzuk, azonkívül a céljaink, sem pedig a lehetőségeink sem azonosak.

A hallgatóság a vezetőség döntését helyesnek ítélte, és támogatásáról bízott.

Mi nem tűztük ki célul a rablók, betörők elfogását, sőt a bűnözők üldözésében való tevékeny részvételt sem.

Mi nem tudjuk és nem is akarjuk a rendőrség munkáját elvégezni. Tagjaink, a jelenlegi törvények szerint, egyszerű állampolgári jogokkal rendelkeznek. Nem vállalhatjuk fel célként a bűnözés megállítását – mert ez lehetetlen –, hanem közreműködhetünk, a bűnesetek számának csökkentésében. Céljaink elérésében, a rendőrséggel való hatékony együttműködés segíthet.

Ezért is érezzük indokolatlannak, a közelmúltban történt két betörés miatt bennünket ért vádakat. Hivatalos rendőrségi statisztikák igazolják tevékenységünk eredményességét.

Köszönettel veszünk minden bírálatot, ha a bírálók személyes részvételükkel is segítenének, még eredményesebbek lehetnének.

Tagtársaink kifejezték abbéli véleményüket is, hogy a tordasi polgárőrök ne vegyenek részt a falutól távoleső helyeken, rendőrségi akcióban.

Andorfy Ottó bejelentette, hogy a kocsiban sárga villogó van, amely csak álló helyzetben, – például helyszínbiztosítás – használható.

Bármilyen más használatra, sem a kocsis forgalmijában, sem pedig a gépkocsivezetők jogosítványában nincs ilyen hatósági engedély. Segítséget kért a kocsis állapotának napi vizsgálatához.

Gergely Tamásné a kocsis rendszeres tankolásának gondját magára vállalta.

Kérjük a falu lakóit, hogy jelentkezzenek, amennyiben a szolgáltatásban való részvételt vállalják. Jelentkezni lehet a vezetőségi tagoknál.

Aki rendszeresen vállalja a járőrözést, a TSZ portán található naptárba beírhatja nevét, ezzel a szervezők munkáját megkönnyítheti. Aki viszont nem tudja vállalni az előre megbeszélt szolgálatot, az is keresse meg a szervezőjét.

A kocsiban észlelhető rendellenességeket a naplóba feltétlenül írja be, és értesítse a szervezőjét is.

A szervezők neve, telefonszáma a kocsiban lévő füzetben megtalálható.

Pécsi László körzeti megbízott, azt a kérését mondta el, hogy a polgárőr, ha egyedül van, ne induljon el járőrözni. Csak párban, vagy több személy egyszerre.

A bejelentések végeztével, kötetlen beszélgetés alakult ki, a jó hangulat kialakításában, a szponzorok által felajánlott étel és ital is szerepet játszott.

A polgárőrség vezetői

Építési törmelék, bontott anyag lerakat m³/600 Ft.

Jelentkezés

Tordas GÖSSER Söröző 08-16 óráig.

**ZÖLDSÉG-GYÜMÖLCS-VIRÁG
ÜZLETEMET MEGNYITOTTAM.**

Piláth László

Tordas, Szabadság út 70.

**COMMODORE 64-es számítógép,
tartozékokkal eladó.**

Érdeklődni:

Tóth Zoltánné

Tordas, Köztársaság út 5. Tel.: (22) 467-647

Tordasi Kisbíró — Független kéthavilap

Kiadja: Tordas Község Önkormányzata

Szerkeszti: a szerkesztőbizottság

Tagjai: Márki Ferenc, Dr. Hamza Lászlóné

Számítógépes kiadványszerkesztés: Csepeli Julianna

MÁTRIX Kft. Székesfehérvár, Zichy liget 10.

Tel.: (22) 329-888

Megjelenik kéthavonta, 600 pld-ban.

Készült: Duna-Print Kft.,

Dunaújváros, Gutenberg köz 2. F. v.: Farkas István